

Posudek školitele na diplomovou práci Kateřiny HOLUBOVÉ *AFRICKÉ POHÁDKY VE FRANCOUZSKÉ LITERATUŘE*

Předložená diplomová práce vychází ze studentčina dlouhodobého zájmu o africkou problematiku, neboť kromě programu ÚRS Kateřina Holubová absolvovala i řadu přednášek na Ústavu Blízkého východu a Afriky (pokud se nemýlím, v rámci druhého oboru) a přímo pohádkám se věnuje již několik let.

Vzhledem k tomu, že podobné téma nebylo v rámci naší katedry nikdy vyučováno a že neexistuje ani žádná diplomová práce se zaměřením na africké pohádky¹, studie Kateřiny Holubové má charakter jakéhosi obecného úvodu do zvolené problematiky.

Je velmi přehledně členěna na čtyři základní oddíly, nicméně i tak by čtenář asi uvítal, kdyby byly v úvodním obsahu uvedeny i názvy a příslušné stránky jednotlivých podkapitol. Například pod obecným „Původem afrických pohádek“ by mělo figurovat i podrobnější rozvedení: „Pohádky a romantismus“, „Migrační teorie“, „Pohádky a pozitivismus“, „Agnostická teorie versus historicko-geografická teorie“, „Ostatní přístupy“, „Psychologické přístupy“. I když některé podkapitoly jsou jen jednostránkové, jejich přesná indikace by velmi usnadnila celkovou orientaci v textu.

První část práce je věnována souhrnu existujících folkloristických, ale i filozofických, psychologických či literárněvědných teorií snažících se objasnit původ pohádek, rozřadit stávající produkci do jednotlivých tematických kategorií a objasnit význam tohoto žánru (i s ním spojené instituce vypravěče) pro společenství, v němž je předáván z generace na generaci.

Druhá kapitola pak přináší teoretický „vhled dovnitř“ do textu, tedy základní typologii žánru, obvyklou strukturu (nejen) africké pohádky a charakteristiky dětského hrdiny, který v ní prochází jednotlivými etapami své iniciace.

Z faktografického hlediska je pro nezasvěceného čtenáře patrně nejzajímavější třetí (a podle mého názoru stěžejní) část práce, v níž Kateřina Holubová analyzuje osud afrických pohádek ve Francii. Informuje o vydavatelích specializujících se tuto produkci, objasňuje problémy spojené s překládáním z afrických jazyků, zmiňuje paradoxy statutu vypravěče v současné době (viz dnešní státní podpora folklóru v zemi, která od Revoluce veškeré spontánní lidové umění spíše potírala) a věnuje se i významu pohádek pro rozvíjení dětského zájmu o odlišná kulturní prostředí.

V páté kapitole pak studentka zúročuje zkušenosti nabyté během své stáže v mateřské škole v Nanterre. Na případové studii africké lidové pohádky *Rafara* ilustruje didaktické využití podobných textů v kolektivu složeném jak z původem francouzských dětí, tak z potomků afrických přistěhovalců.

Závěr poslední části je jakýmsi autorčíným apelem na vychovatele i rodiče,

¹Za posledních pět let u nás byly podle mých informací obhájeny jen dvě diplomové práce týkající se jakýchkoli afrických autorů, a to *L'espace imaginaire dans L'Enfant de sable et La Nuit sacrée de Tahar Ben Jelloun* (Markéta Mikulová, 2003) a *Assia Djebar : skrytý pohled, tlumený hlas. Obraz ženy v ženské intimní literatuře Maghrebu* (Miluše Janišová, 2006).

kteří by měli před čtením tištěných knih dávat přednost ústnímu vyprávění, jež podle odborníků daleko účinněji zasahuje dětského posluchače.

Diplomová práce je doplněna logicky strukturovanou a velmi obsáhlou bibliografií svědčící o studentčině několikaletém úsilí shromáždit maximum materiálů k předmětu jejího zájmu. Vzhledem k velmi omezeným zdrojům Francouzského institutu (africká produkce je zastoupena jen několika obecnými příručkami a vybranými díly světově oceňovaných autorů určenými vesměs dospělým čtenářům) je třeba ocenit odvalu a nasazení, s nimiž se autorka pustila do takto rozsáhlého projektu.

Diplomová práce Kateřiny Holubové je jasně a přehledně zpracovanou studií, která po úvodní, teoreticky a kompilačně zaměřené části, přináší cenné praktické informace získané přímo „v terénu“. Jistě se stane vítaným zdrojem informací pro všechny studenty, kteří se v příštích letech budou chtít zabývat nejen africkými pohádkami či jiným typem literatury černého kontinentu, ale i (u nás nepříliš často studovanou) didaktikou literatury.

Autorka se mnou během posledního roku průběžně konzultovala několik verzí jednotlivých kapitol, takže veškeré mé formální připomínky (týkající se zejména jazykové a gramatické správnosti textu) i mé obsahové námitky již zapracovala do konečné podoby své práce.

Jakožto školitelka tedy nemohu než vřele doporučit diplomovou práci Kateřiny Holubové k obhajobě s hodnocením „výborně“.

PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.